Ч. 108 (11.076). Львів, середа 18. травня 1927. Poeztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Добруцький чи Прушинський?

Львів, 17. травня 1927.

Богато дечого, що можливе в Польщі, не до подумання в ніякій сучасній правовій державі. Зокремаж дивне та для нормальними категоріями думаючої людини-громадянина не зрозуміле те, що діється в ділянці шкільництва. Ми хочемо нині звернути увагу на два факти.

За часів міністрування Суйковського появився розпорядок, на основі якого в усіх середніх школах національних меншостей, отже і в державних, повинні вчити всесвітньої історії рідною мовою меншостей, в нашому випадку українською мовою, якщо цей предмет науки є окремим предметом навчання. По польськи обовязково треба вчити на основі розпорядку історію Польщі. Свого часу появилася проти того розпорядку стаття відомого і невтомного апостола зоольогічного польського націоналізму Прушинського у львівськім „Слові Польскім". Вона вистарчила, щоби кураторія львівської шкільної округи не інтимувала того міністеріяльного розпорядку дирекціям державних середніх шкіл з українською мовою навчання, а обмежилася лише до переслання його приватним українським школам. Наслідок цього був такий, що державні українські школи по нинішній день розпорядком б. міністра освіти Суйковського не користуються. Виходить, що у львівській кураторії міністеріяльні розпорядки цензурує Прушинський, і заставляє кураторію їх саботувати.

Ще цікавіша доля найновішого і загально відомого розпорядку теперішнього міністра Добруцького в справі урядової мови в школах. Цей розпорядок з квітня ц. р. до дирекції українських державних шкіл ще не дійшов, хоч від його появи минув цілий місяць. Самозрозуміло, що в усіх державних українських школах все йде по старому, бо львівська кураторія по нинішний день того розпорядку дирекціям чи управам шкіл не інтимувала. Чому? Причина та сама, що вгорі при наведеному випадку саботажу міністеріяльного розпорядку з часів Суйковського. Проти розпорядку заявився на сторінках „Слова Польского" Прушинський, заявилися ще й інші лідери воюючого вшехпольського шовінізму, заявилися на окремому збіговищу й організації народові, що проти нього „торжественно" запротестували. Для львівської шкільної кураторії все це вповні вистарчило, щоби, розпорядок міністра Добруцького сховати під сукно та спинити його силу. Народові діячі з кураторії кермуються при тому мабуть ще й чисто утилітарними мотивами. Бо ось родичі шкільної молоді можуть з кінцем року вимагати для своїх дітей видачі двомовних свідоцтв, а цеж перевантажувалоб шкільну адміністрацію. Тому краще розпорядок замовчати, тим більше перед кінцем шкільного року, коли його напевно забажають використати батьки української молоді. Дійсно благородні ті діячі з кураторії! А що вони і такий мотив висунуть на своє оправдання, в це ми не сумніваємося. В теперішньому випадку вони були навіть далеко солідніші у виконуванні саботажу ніж у попередньому, бо тим разом розпорядку не інтимували навіть українським приватним школам, які, до речі кажучи, на це чекати хіба не потребували і не потребують.

Отже вже з наведених двох фактів видно, що кураторія львівської шкільної округи підлягає фактично у виконуванні своїх урядових функцій не міністерству освіти, а Прушинському разом з організацією народовою.

Та всеж для доповнення картинки про всесильність і всемогучість Прушинського у львівській кураторії слід навести ще один факт. Він сам аж проситься, щоби його при такій нагоді не поминути. Після проведеного з важким трудом і накладом великої енергії шкільного плєбісциту, висліди його завдяки урядовим махінаціям шкільної влади а навіть політичної адміністрації випали для нас фатально. На Волині, Холмщині, Полісю та Підляшу не остало ні одної української народньої школи, а в Східній Галичині остало українських шкіл не цілих девять сотень. Прушинський ствердив на сторінках „Сл. Поль." кількакратно, що це за богато, що українцям стільки шкіл не належиться, що „рущенє" шкільництва треба за всяку ціну припинити, а далі почав писати і про окремі повіти, в яких слід оставші ще українські школи ліквідувати а учителів українців чи то розганяти чи то переносити очевидно на мазурщину. Зокремаж заопікувався він у своїй „доброті та дбайливости" турчанським повітом. Організація народова, кермована йогож магічною палочкою, почала виконувати натиск на місцеву шкільну адміністрацію, а Прушинський робив уже належно своє діло у Львові. Нині маємо відомости, що в Турчанщині, як і в інших повітах, де ще було збереглося по кілька українських шкіл, ті школи якось загадково щезають. Щезають і учителі українці. Чиж не диктатура це Прушинського?

Словом він у Східній Галичині, а в кураторії львівської шкільної округи особливо, може проводити все, що захоче. І проводить це з подивугідною послідовністю і завзяттям та без ніяких перешкод на славу нинішнім „санаторам" і на втіху воюючого польського канібалізму. Мимоволі насувається думка, що між варшавськими „санаторами" в ділянці шкільництва і між тутейшим шкільним диктатором Прушинським заістнував якийсь таємний пакт. Перші *pro foro externo* мають нібито видавати паперові розпорядки, що „санувалиб" введене Стан. Грабським безголовя у шкільній політиці, а він має стояти у Львові на сторожі нешкідливости тих теоретичних „реформ" у практиці. Обі сторони свої функції виконують як слід і обі зі себе вповні вдоволені.

Та є тут ще третій чинник, тобто сам предмет тієї „забави", тобто українське громадянство, що чейже ніяк не може резигнувати з прислугуючих йому прав і не може спокійно приглядатися тим експериментам і грі в піжмурки між титулярним і фактичним міністром шкільництва для Східньої Галичини, що відбуваються його коштом. На ці нечувані в ніякій правовій державі відносини мусить наша громада гідно зареагувати та стати в обороні топтаного права ще перед кінцем цього шкільного року. А з усім зібраним фактичним матеріялом, що наглядно ілюструє ту подвійну шкільну політику польських чинників на українській землі, слід познайомити весь культурний світ.

В. М.

Перед громадськими виборами.

Громадські вибори і становище „Сель-Роб-а".

З приводу розписання виборів до громадських рад на території Сх. Галичини Президія „Сель-Роб-а" видала анонімово чи криптонімно комунікат такого змісту:

„Стоячи на становищі, що зарядження польським урядом виборів до громадських рад закінчує добу сваволі громадських комісарів, але не є закінченням стану безправства в тій ділянці громадського життя, партія Сель-Роб стверджує, що вибори, які мають бути переведені на основі старої, реакційної, австрійської ординації виборчої з 1866 р. та розпорядку польської комісії ліквідаційної з 10. грудня (має бути: 23. листопада. — Ред.) 1918 р. є незгідні з польською конституцією і, перечеркуючи загальність і рівність виборчого права, нарушують в основі національні і соціяльні інтереси українських селянських і робітничих мас. Уважаючи однак, що громадські вибори навіть при найтяжчих умовах є всеж таки школою політичного виховання широких українських мас і підготовкою цих мас до перейняття влади селянського і робітничого люду (повинно бути: селянським і робітним людом. — Ред.) в громаді для оборони соціяльно-економічних і національних інтересів — партія Сель-Роб взиває всіх українських селян і робітників взяти як найжчвішу участь у виборах до громадських рад та гуртуватися під стягом партії з кличем: боротьба за владу селян і робітників в громаді".

Одночасно „Сель-Роб" зясував і кличі, під якими його члени і симпатики повинні піти до виборів. Поруч менше і більше відхожих і пригожих покликів, здебільшого підправлених демагогічною фразеольогією, зустрічаємо там і такі гомінкі кличі, як: звільнення громадських рад від пансько-попівських впливів, звільнення громад від церковної конкуренції і т. і. Що значать „попівські впливи", — знаємо, але що розуміти під „панськими впливами" обєднаними з „попівськими" важко додуматися. Колиб хтось думав, що „панські впливи" є синонімом польсько-дідичівських, то грубо помилявся би, бо ані в комунікаті, ані в покликах і статтях ніде ані словом не згадано про польське засилля в українських громадах. „Сель-Роб" є партією „трудящих" і тому зовсім природно заступає інтереси малоземельних і безземельних. Однак в покликах „Сель-Роб" поширив свою оборонну базу і на сільських „куркулів", домагаючись „звільнення громад від церковної конкуренції".

Комунікат „Сель-Роба" зредагований занадто дипльоматично. Важко на основі сель-робівської дипльоматії зорієнтуватися, з ким саме ця партія йде до виборів на території села, а головно на території міста. Знаємо тільки, що провідники „Сель-Роб-а" роблять Українському Нац.-Дем. Обєднанню важкі закиди з того приводу, що воно змагає до виборчого компромісу з жидами через їх найповажнішу партію. Дипльоматичність „Сель-Роб-а", себто неясність і нерішучість щодо виборчого фронту, має своє джерело в тому, що вони в теперішній ситуації не можуть виразно виступити проти українського національного фронту, бо це скомпромітувалоб їх в очах селянських мас, а одночасно не хотілиб спроневіритися й інтернаціональному фронтові в містах. Звідсіль і береться сельробівська дипльоматичність.

„Дари Данаїв".

Наші статті з приводу розписаних громадських виборів на території Сх. Галичини та висловлені в них думки щодо згармонізування інтересів українського села з інтересами переважно жидівського міста на українській національній території найшли незвичайно живий відгомін в польській пресі і взагалі польських колах. Можливість українсько-жидівського порозуміння при виборах у містах наводить жах на „паньствову більшість". На всі лади починає польська преса і польські політичні чинники залякувати жидів та представляти їм „українську небезпеку". За львівською пресою підтягає й провінціональна. З приводу нашої статті „У виборчій фалянзі" поміщує „Курер Станіславовскі" передовицю „Дари Данаїв", в якій ось так лякає східно-галицьких жидів:

„Пригадуємо східно-малопольським жидам статті того самого „Діла" у звязку зі справою Шварцбарта, коли то „Діло" нагло запалало величезною любовю до завзято поборюваного бл. п. Петлюри лише тому, що його вбив жид. Далі пригадуємо нагальні атаки „Діла" проти совітського уряду ізза кольонізації татарського Криму жидами і такоіж кольонізації деяких білоруських ?!) територій. Це в ділянці загальної політики, а в ділянці щоденного життя витручування жидів з економічних становищ на селі і в малих містечках. На всякий випадок — чи любовна пропозиція „Діла" буде принята жидами, чи ні, є вона характеристична, бо доказує, що апетити українців зростають й обіймають вже не лише село, але і міста. Бо до яких громадських виборів можуть відноситися пропозиції „Діла" про взаїмну жидівсько-українську співпрацю, як не до міських? Таж не до сіл, де жиди не грають ніякої ролі. — Жиди повинні розглянути українську пропозицію поважно і розважно. Та не повинні забувати про одно, що живуть у східній Малопольщі, на національно мішаній території, де польськість є в меншости. Та польськість, що є в меншости на східних територіях, є однак більшістю в державі. Відгомін східно-малопольських виборів голосно відібється в Польщі і рішить про настрої польського народу. Інтерес меншостей на мішаних територіях є все спільним інтересом, а його спільність зростає, якщо культурні й економічні звязки не ділять двох меншостей. Між східно-малопольською існує тісністю жидівською і польською, опертий на традиції цілого ряду літ, культурний звязок. Також нема економічних противенств, бо булоб самообманом з польського боку, колиб поляки ко-

тіли заступити тут жидів в їх торговельному і промисловому примматі. Зате та сторона (себ-то українці! — Ред.) не скриває свого заміру здобути польсько-жидівське місто і робить всякі зусилля в напрямі економічного опанування міста. Однак між нами і — думаємо — також жидами й українцями є та основна ріжниця, що підчас коли вони уявлять, що це є край суцільно український і бажають змести з тієї землі поляків і жидів, ми твердимо, що східно-малопольська територія є національно-мішана, якої три національности повинні благородно суперничати над культурно-господарчим піднесенням краю".

очевидно, додамо від себе — лишаючи політичну владу в руках поляків.

Зайвим було би полемізувати зі становищем цього провінціонального „малопольського" тижневика, органічно ярко-антисемітської християнської демократії, найбільше заангажованої в „Розвою". Це й не є нашою метою. Зрештою, подібні голоси котуємо тільки для характеристики „малопольських" настроїв у передвиборчій добі. Зазначуємо лише, що виходячи з „інтересу меншостей на мішаних територіях" (а такими є всі території, що входять у склад сучасної Польщі), маючи на увазі спільний інтерес, ми дозволили собі запропонувати жидівській меншости виборче порозуміння, щоби дійти до належного нам голосу на українській національній території. Як національній більшости у Сх. Галичині належить нам голос і вплив на основі нашої чисельности. Це головна наша мета. Не змагаємо до того, щоби кому-небудь, а в даному випадку і польській меншости відмовляти голосу на основі її чисельности, однак всіми силами будемо боротися проти штучної польської чи польсько-жидівської супрематії на нашій національній території.

З подвигів комісарщини.

Пишуть нам:

Громада Дичків, тернопільського повіту, дарувала понад 400 квадратових сяжнів громадського грунту на будову лат. костьола. Опісля таж громада постановила відпродати читальні „Просвіти" в Дичкові 90 квадратових сяжнів грунту під будову читальні за ціну 180 зол. (2 зол. від сяжня, це на сільські відносини висока ціна). Однак і тих 180 зол. постановила громада призначити на косцюлок як першу цеголку. Не вважаючи на таку благородну ціль, повітовий виділ затвердив тільки даровизну для косцюлка, а відмовив затвердження продажі 90 сяжнів у користь чит. „Просвіти" тому, бо кошти будови косцюлка мають виносити 30.000 зол., отже квота 180 зол. як перша цеголка є дуже незначна. Крім того грунт, проданий читальні, віддалений від майбутнього косцюлка на 15—20 м., а це прецінь недопустиме.

Так господарить комісарщина в громадах і повітових радах. Коли наказний комісар, певно поляк в українській громаді (850 гр. кат. і 100 лат.) дарує 400 сяжнів на косцюлок, то пов. виділ затверджує даровизну, але коли продається чит. „Просвіти" 90 сяжнів по високій ціні, то той самий виділ відмовляє затвердження, бо це невеличка ціна для косцюлка, що має коштувати 30.000 зол. Так господарять у нас громадським майном, так насміхаються в живі очі з української громади.

Є це тільки маленький причинок до режіму розтратної і протигромадянської комісарщини.

Пропаґанда мира.

Міжнародній зїзд „через школу до миру" в Празі.

Від Редакції: Про цей зїзд була в нас інформаційна статтія Вп. пані Омельченко. В ній були загальні відомости про хід нарад, та за мало інформацій про виступи українських учасників. Щоби цю недостачу виповнити, містимо додатково цю статтю, що зацікавить своїм змістом напевно всіх наших читачів.

З українців брало участь у цьому зїзді лише троє, а саме: два пречставники Українського Педагогічного Інституту в Празі — С. Русова і С. Сірополко та Ю. Солтикевич.

При зїзді утворено 5 секцій, а саме: 1) психольогії, 2) навчання, 3) виховання, 4) міжшкільного листування мовою есперанто та 5) міжшкільного листування чужими мовами.

В другій секції був заслуханий, між іншим, реферат автора цих рядків на тему „Боротьба проти войовничого духа польських підручників".

Дозволю собі навести тут цей реферат, прочитаний на зїзді чеською мовою, а потім поданий секретаріятом в перекладі на есперанто.

„Мій реферат відноситься до країни, яка, належачи до Ліґи Націй, в той же час рішуче а послідовно провадить мілітарістичний дух в шкільній справі, натровлюючи дітей пануючої нації проти українського народу за посередництвом підручників, позашкільної лектури та всього шкільного устрою. Країна ця — Польща.

Досить сказати, що вже в перших читанках знаходимо статті й вірші, в яких оспівуються діти - вояки. Ось, напр., букварь-читанка *„Elementarz"*, де на стор. 102-й знаходимо вірш *„Antoś-żolnierz"*, що *„poszedł na wojenkę, wziął karabin, wziął naboje... Dostaniecie wy za swoje"!* А ось співанички, серед яких є *„Lirenka"*, що її мусить мати кожний учень у школі. Тут на стор. 17 знаходимо *„Polonez Kościuszki"*, *„Patrz, Kościuszko, na nas z nieba, jak w krwi wrogów będziem brodzić"*... А в співанику *„Zjednoczona Polska"* на стор. 54, українські вояки, що боролися проти поляків за Львів в рр. 1918—19, кваліфікуються, як „дика чернь українських орд"...

Тойже шовіністично - войовничий дух проходить через усі підручники також середньої школи, особливо через підручники з історії, як про це можуть свідчити вам, між іншим, ті підручники, що є тут в мойому розпорядженні.

Рівнож позашкільна література для дітей відзначується тим же духом. Доказом цього твердження можуть служити хоча би ті книжки, які маю тут в своїх руках.

Нарешті, шкільна адміністрація отверто культивує войовничий дух в школі шляхом організації, т. зв., шкільних *„hufców"*. Про завдання цих шкільних гуртків можна вичитати, напр., з розпорядження кураторії львівської шкільної округи: *„przygotowanie pod względem wojskowym przez zaznajomienie młodzieży ze szkołą strzelca, walką na bagnety, grenadjerką (nauka o rzutach granatami, służba polowa i t. p.)"*.(*„Dziennik urzędowy kuratorjum okręgu szkolnego lwowskiego Nr. 1, 1925*, стор. 10).

До повноти цього малюнку додам, що у львівських польських гімназіях вже роздано учням-полякам військові кріси (карабіни) та іншу військову зброю для вправ. А в тойже час польська шкільна адміністрація забороняє організацію скавтінґу (пласту) серед українських учнів, не дивлячись на те, що скавтінґ є визнаний Ліґою Націй, як бажаний метод виховання молоді.

Я не маю можливости в межах уділених мені 10 хвилин зупинятися на тих натінках і переслідуваннях, які зазнають українські пластові орґанізації. Досить сказати, що не тільки дорослі орґанізатори українського пласту, але й діти від 10 років засуджуються судом за участь в пласті, як це мало місце в Косові и Карпатах.

Подаючи тут ці всі факти, потішаю себе думкою, що зїзд своїм авторитетним словом винесе свій рішучий осуд тому напряму, якого додержується польська влада в своїй шкільній політиці, сіючи в польських дітях, за допомогою підручників і всього шкільного й позашкільного життя, дух ненависти до українського народу, якому волею долі доводиться бути покищо під польською владою".

Після відчитання цього реферату та перекладу його на есперанто референт вніс до президії зїзду таку резолюцію есперантською мовою: „Конференція вбачає небезпеку мифу, яка бере свій початок в шовіністичному дусі підручників і співаників що прямують до виховання молодих поколінь в ненависті до сусідніх або поневолених народів. Ще більшу небезпеку вбачає конференція в змілітаризуванні шкіл (військові вправи шкільної молоді й т. і.) при рівночасній забороні звичайних ґімнастичних орґанізацій, а також скавтінґу — серед молоді недержавних народів".

Винесена зїздом резолюція в справі підручників мала таку редакцію: „Підручники займають у сучасному напрямі визначне місце та мають великий вплив на дітей, а тому вони мусять бути перенятi також духом міжнародньої співпраці.

Конференція з радістю вітає постійний зріст уваги, яка присвячується цьому питанню, що було поставлено пять років тому на II-му зїзді в справі морального виховання, яке торкається особливо історичних книг, і тішиться досягнутими вже наслідками. Конференція визнає, що необхідно продовжувати зусилля в тому ж конструктивному напрямі.

Відмінність відносин в ріжних країнах не дозволяє розробки певних норм, якими належалоб усюди керуватися, але доручає це завдання ініціятиві спеціяльних українських організацій, які займаються цією проблемою.

Конференція вітає заснування Міжнародного Комітету для історичних наук, а також виготовлені ним проекти в цій справі.

Конференція з признанням приймає до відома наслідки праці Союзу практичного християнства в Берні та погоджується з духом засад, встановлених тим Союзом щодо редакції історичних підручників".

Напередодні закриття зїзду відбулося засідання, присвячене виступові представників поодиноких народів на тему: „значіння конференції і її наслідки".

На цьому засіданні від імени Українського Педагогічного Інституту виступила С. Русова з такою промовою, почавши її французькою, а закінчивши рідною мовою:

Я дозволю собі висловити де-кілька ідей, що відносяться до великого питання миру та братерського союзу всіх народів. Ми, українці, маємо велику віру, що лише школа дасть найкраще розвязання цієї проблеми, але треба, щоби школа кожного народу була вільна та національна. Треба усунути всі перешкоди, які стоять на шляху вживання рідної мови, бо освіта може дійти до широких верств народу лише в рідній мові; треба дати вільний розвиток національній культурі, треба поширити можливість зустрічі молоді ріжних народів. У нас на Україні богато синів простих козаків в XVI XVIII ст. провадили свої студії в Сорбонні, а вкінці XVIII ст. фільософ Сковорода, син теж простого козака на Полтавщині, пішки пройшов Центральну Европу та вчився в славних університетах Німеччини.

Прага, під дахом якої знаходяться університети 4-ох народів, є добрий приклад до наслідування. Ідея братерства всіх народів мусить входити в свідомість дітей елементарної школи, але діло високих шкіл культивувати цей союз теоретично й практично.

А тепер дозволю собі на своїй рідній мові вітати іменем Українського Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі високі збори та побажати, щоб думки Зїзду знайшли можливо широку підтримку в усіх державах цивілізованого світу, щоб вони так братерськи ставилися до чужинців, як ставиться до нас Прага, столиця Чехословацької Республики".

Мих. Рудницький.

З нових перекладів.

Шекспір.

Перше місце — цареві поетів. Маємо новий переклад Шекспіра *). Про переклади його пєс сказали його великі критики стільки розумного, що соромно повторяти це популярно. Але треба. Отже: для перекладу Шекспіра не досить знати англійську мову і староанглійську. Не досить відчувати духа тексту; треба ще його вміти передати. Мова Шекспіра найбогатша з усіх европейських письменників скількістю слів; вона повна провінціялізмів, варваризмів, оригінальних метафор, параболь, блискавок поезії, гумору та думки. Її треба перетворювати. Великих поетів приваблював Шекспір саме горою труднощів, на верхах якої відкриваються для перекладчика перспективи збогачення власної поезії. Одною з найбільших заслуг Куліша оця смілива, непосильна спроба. Непосильна, бо Куліш не знав настільки англійської мови, щоби міг перекладати Шекспіра з оригіналу. Його переклади кишать від непорозуміння тексту, дивоглядів, наївних помилок. Зате яка скарбівня мови, який порив! Це єдині прикмети, для яких варто ще нині читати його переклади.

Проф. Гординський не мав такої високої мети. Він вибрав скромнішу і каже так: „Я намагався перекладати по змозі докладно із зазначенням (?) усіх важніших прикмет (?) Шекспірової творчости, і зробити переклад, скільки можна, гладким. Тому я перекладав рядок у рядок так, що мій переклад має однакове число рядків із Шекспіровим оригіналом." Це друге речення вповні згідне з правдою. Щодо першого — то воно теж правдиве, якщо слова „прикмети Шекспірової творчости" розуміти як формальну віршобудову, а термін „зазначення" цих прикмет як дослівну передачу слів і речень.

Перекладчик витратив безмежно богато совісної, гідної подиву (кажу без іронії!) праці, щоби дати переклад такий вірний, як повинен його дати гімназист, що мусить скласти доказ зрозуміння поодиноких слів і якому не вільно бавитись у поезію. Щоби перевірити цей труд, я робив так: читав переклад, а там, де не розумів — глипав в англійський оригінал. При цьому воскресло в моїй душі враження з гімназійної доби: ті вірніські переклади „Цукеркандля" латинських і грецьких клясиків, переклади, які давали все: крім (часто!) розуміння змісту і крім (завсіди!) краси оригіналу.

В цьому нічого дивного. Проф. Гординський ані поет ані перекладчик. А коли він уважає себе одним і другим то не повинен би до цього мішати Шекспіра. Із „Сну літньої ночі" — пише він — „віє чаром глибокої, найчистішої поезії". Послухайте:

Деметрій любить вас, красо велика!
Ваш зір — провідна зірка; звук язика
Солодший жайворонка, що співає,
Як глід цвите, пшениця прозябає.
Як би принада пошесть мов ширилась
Від Гермії яб нею заразилась...

„Пошесть мов"? „Мов" не є тут другим припадком множини від „мова", а значить „наче". Така нечувана ліценція мимохіть нагадує таку сатиричну переставку слів:

Lecz byłbym cymbał,
Gdy go się bym bał.

Далі трохи нижче таке:

Гелено, чуєш тайну урочисту?
Як Фебе завтра вил лицем сріблистим
В свічаді вод проглянесь і жемчугом
Роса листки трави покриє лугом,
Тоді в утечі влюблені таємній
Атенські брами перейдуть ще темні.

Що значить: „роса покриє лугом листки трави"? „Лугом" додане тільки для рими і не значить нічого. А останні два рядки треба читати в такій черзі: „Тоді влюблені (закохані особи) перейдуть у таємній утечі ще темні атенські брами". Перекладчикові і не в гадку деяка суперечність між „перейти" й „утечи". Та це дрібниця. При відмірюванні складів жертвою паде ще частіше граматика:

Чи зможеш одяг знести би черниці?

Як „зможеш" то не треба „би". Це підкреслюють учням у гімназії. Це не є найгірші зразки, а початкові. Маємо враження, що 90 проц. енергії перекладчика йшло на римування. Воно дуже примітивне; попадаються місця, що нагадують добу Шашкевича: „украли-видали", „держить-пестить", „надходить-приходить", „злучила-зєдинила", „усмирити-говорити", „спробувати-грати", „літають-втікають", „засів-потовстів", „зробив-намастив" просто, без ліч безнадійно банальних форм, навіть дуже частий, нині вже проганий у нас такий провінціялізм як „прохожаєсь-займаєсь".

Проза ще гірша. Весь дотеп ремісників-акторів і зміст їх розмови щезли безслідно від перекладу слів живцем. Перекладчик передає наприклад два буденні слова англійської щоденної розмови *„two hard things"* (дві важкі справи) „дві тверді річі"(!). Що уявляє собі читач при такім частім звороті: „Ходіть, кождої матірки син" або такім окремім реченню: „До останніх!" (яке має значити: „а тепер перейдім до інших справ"!) Є десятки українських фраз з такою англійщиною: „ви-

*) В. Шекспір: „Сон літньої ночі", перекл. Ярослава Гординського. Відбитка з „Літ. Наук. Вістника", Львів 1927.

Закриття Зїзду відбулося дня 20. квітня ухвалою резолюцій та висловом подяки голові Зїзду проф. *P. Bovet* і всій президії.

Закриваючи Зїзд, проф. *P. Bovet* виголосив промову, яку закінчив так: „Я особливо вдячний тому, що всі учасники зїзду блище пізнали цю землю Коменського як землю гостинности й миру. Дякую також усім есперантистам, які уможливили проникнути ідеалові зїзду до найширших верств завдяки тому, що зібралася тут значна кількість учительства. Хай живе Чехословаччина, хай живе есперанто!"

Винесені зїздом резолюції, розуміється, не скоро ввійдуть в життя, однако не можна не погодитися зі зїздом, що міжнародня співпраця є новий світогляд, на якому мусимо будувати своє життя, є новий дух, якому мусимо себе підпорядкувати.

Прага 2. V. 1927. **Ст. Сірополко.**

Після ревізії в більшовицькій торг. місії.

Англійська поліція все ще в бюрах місії СРСР. — Англійський міністр внутр. справ про ревізію. — Що ще найдено в бюрах місії. — Нар. комісар торговлі про ревізію.

Льондон, 16. травня 1927.

Льондонська поліція все ще займає будинок тов. „*Arcos*", але досі не вдалося найти документів, украдених британському урядові. Відповідаючи на питання в справі ревізії в бюрах тов. „*Arcos*", мін. внутрішних справ Джансон Гікс зазначив, що ревізію переведено на припоручення міністра війни за відомом і згодою премієра і міністра закордонних справ. Метою ревізії є віднайти документ, котрий, як думають, був у руках урядовця того товариства. Роздобути копію цього документу старалася людина, неуповажнена до цього. Зате забрано інші документи, що можуть мати звязь з тою справою. Документи ці ще розсліджується. „Уікли Діспеч" подає, що в касах тов. „*Arcos*" найдено також богато англійських банкнотів. Знавці досліджують їх автентичність. Найдено також шифровані книги.

Москва, 16. травня 1927.

Офіціяльна московська радіостація повідомляє: Комісар торговлі Мікоян, промовляючи на вічу для запротестування проти ревізії в більш. торг. місії у Льондоні, зазначив м. і., що членам місії не позволено бути присутніми при ревізії, тому нема гарантії, чи не найдено там чого неіснуючого. Англійські торг. кола нарікають часто, що торг. договір із СРСР. не оживив англ.-більшовицьких торг. взаємин. Одначе трудно сподіватися їх поліпшення, коли англ. уряд відноситься до торг. більшовицької місії подібно, як Чанг Цо-Лін. Але такою поведінкою СРСР. не дасться спровокувати до нерозважних кроків.

Женева, 16. травня 1927.

Керовник більшовицької торг. місії Хінчук заявив представникам преси, що ревізії в торг. місії і тов. „*Arcos*" противляться постановам англ.-більшовицького договору з 1921 р. Яка причина ревізії, він не знає. В СРСР. — говорив Хінчук — замітне сильне обурення. Ріжні організації домагаються, щоби замовлення, призначені до Англії, звертати деінде. Яке становище займе СРСР., годі ще сказати. Вкінці впевняв Хінчук, що в торг. місії СРСР. не було документів, що належали до Форін Офісу та потвердив вістку, подану пресою, що англ. концерн банків призначив 10 міл. фунт. штерлінгів для оживлення англ.-більшовицьких торг. взаємин.

Президент Франції у Льондоні.

Париж, 16. травня 1927.

Президент Франції Думерґ виїхав учора з Бріяном до Льондону. В Доврі привитав їх князь Валії, відси спец. поїздом приїхали до Льондону. На льондонськім двірці привитав французьких гостей король, кн. Генрих, прем. Болдуін і мін. Чемберлен. Як гості виходили з двірця, великі товпи народу підносили оклики в честь през. Думерґа. През. Думерґ, після перегляду прибічної ґвардії, відїхав до Бекінґгемської палати. Опісля през. Думерґ зложив вінець на памятнику Незнаного Вояка в Ґвайтголі і на могилі Незнаного Вояка в Уестминстерськім монастирі.

„Таймс", навязуючи до відвідин Думерґа, пишуть: Само собою Бріян обговорить із Чемберленом ріжні закордонні справи. Але ці розмови не матимуть зовсім характеру переговорів і нічого такого, що могло би спричинити чинебудь занепокоєння. Це буде виміна думок двох держ. мужів, найгорячіших прихильників і оборонців женевських і льокарнських принципів.

Бандити вбили 300 людей.

Льондон, 16. травня 1927.

У провінції Шантунґ множаться страшно напади китайських бандитів. Бандити нападають на міста. В місті Чефо бандити вбили около 300 людей.

Знов великий політичний процес.

61 обвинувачених перед судом.

Луцьк, 16. травня 1927.

Дня 23. ц. м. зачнеться в Луцьку великий політичний процес проти 61 обвинувачених, нібито членів революційних українських організацій луцького і дубенського повіту, яким акт обвинувачення закидає, що вони в осени 1924-ого року і на весну 1925-го р. палили польських дідичів і кольоністів та вбивали польських посадників. Процес потягне яких 6 тижнів. До оборони визначено 9 місцевих оборонців з уряду, крім того зголосилося на оборонців кількох адвокатів з Варшави під проводом адв. Дурача.

Біржа.

Гроші.

Долар 8·92 і пів при слабій тенденції.

Вечір пісні й живого слова.

„Вечір пісні й живого слова", влаштований „Товариством письменників і журналістів ім. Франка", можна вважати зовсім удатним, коли зважити, що в останній хвилині програма втратила одну з найцікавіших своїх точок: слово Богдана Лепкого, який занедужав і не приїхав. Саля була виповнена вщерть і чимало осіб відійшло від каси без білєту. Вечір загально вподобався своєю оригінальністю. Почався він малою імпровізацією, яка настроїла якстій авдиторію на бадьорий, радісний тон. Замість сподіваної поважної поетичної промови Б. Лепкого почула вона слово його несподіваного заступника Романа Купчинського, який узяв на себе невдячну ролю особи, що виповнює недостаючу точку програми.

Роман Купчинський вийшов на сцену і відчитав приватного листа, писаного до нього у веселім тоні заступником голови Товариства (теж недужим), щоби він ратував ситуацію і промовляв. Р. Купчинський у відповіді на цей лист заімпровізував коротку, жартливу промову, в якій доказував, чому він не в силі заступити такого письменника та промовця, як Лепкий і чому він не — може промовляти, бо є проти будови літньої оселі для письменників. Тут прийшла ціла низка веселих арґументів у роді того, що письменникам радше потрібне „зимнисько" а не „літнисько", бо в літі можуть грітись на сонці і без хати, коли деякі і в зимі її не мають.

Новиною вечора був виступ молодих артистів „Студії живого слова", веденої п-ею **С. Федорцевою**, яка зібравши гурток студенток і студентів, приготовила з ними деякі пункти програми цього вечора: пластичну ілюстрацію до поезії та деклямації. Пластична ілюстрація до поезій Тичини „Арфами" і П. Загула „Дзвони" випала особливо гарно у другій частині. Молоді танцюристки-дебютантки пп. Л. **Туркевичівна, Мельниківна**, сестри **Єнджеєвські** і **Кульчицька** здивували неодного, хто не сподівався, що ми в силі спромогтися на таку важку річ, не маючи власного театру ні режісерів. Такою самою несподіванкою була деклямація п. **Фіголя** нелегкого „Саула" Л. Українки; декляматор володіє чудово мельодійним голосом, повним нюансів, найм'якших тонів, низьких басових і високих: у природнім геройськім патосі.

У другій частині програми мистецька гра на цитрі п. О. **Ропицького** приємно здивувала тих, які загально пересвідчені, що цитра—кімнатний інструмент і на великій салі не робить враження, бо не чутна.

Іншим виконавцям програми не вважаємо необхідним присвячувати довшої згадки, тому, що вони нашій публиці аж надто добре відомі і вона має вироблений погляд про їх мистецтво. Проф. В. **Барвінський** дав доказ справжньої скромности, на яку в силі спромогтись тільки людина, якій не залежить на дешевій реклямі, коли в останній хвилині згодився доповнити програму своїми композиціями, дарма, що не був виписаний у програмі. М. **Голинському** зроблено величаньську овацію, він і п-і С. **Федорцева** одержали на прощання з нагоди свого виїзду, коші з китицями квітів.

* * *

„Т-во письменників і журналістів ім. Івана Франка" присилає до нашої редакції окрему подяку для всіх співучасників вечора не-членів, які своєю безінтересовною працею причинилися до його успіху; крім вищезгаданих ця подяка належиться ще п. Б. **Кудрикові** за акомпаніямент і арт. І. **Іванцеві** за мистецькі поради в мистецьких постановках.

страшили весь розум із дам", „розум і кохання товаришать собі мало", „ти булаб сміху метою", „то гра сюди іде?" (то ти туди гнеш), „видавати віддих", „підіймається сказати", „бо мені місце пса у тебе дай", „ривалів (!) гордих так веди у блуд (!!)".

Не хочу наводити цілих строф, бо міг би хто сказати, що вони незрозумілі без решти тексту. Та як розуміти нпр. гумор простаків, які балакають псевдаристократичною мовою Шекспірівської доби, вживаючи титулів: „мусьє" чи „сіньор", епітетів: „перфектний", „куртуазія" „візія", чи „експозиція до сну", які в староанглійщині мали зовсім інше значіння, а в устах нашого реміссника є попросту безглуздя?! Загально мова досить засмічена москалізмами і польонізмами: „других" (інших), „замного", „без сорома", „торжество", „кажи на милость", „лжу", „убірна" (уборная), „бесідка", „порок", „ривалі", „кождий прав", „пестра", „обезображати", „прошу о імена", „знеслє" (*wzniosłe*), „пристоїть", „зимний врож"... Стилістичних гріхів ще більше. У передмові находимо такий взірець перекладу одного звичайного речення: „Тому у високому подиві говорить Г. Брандес: „Як належить (!) говорити відповідно (?) про „Сон літньої ночі?" Ледве варта труду вадержуватися при слабім змальованню характерів у нарисах (?), бо головна вага лежить тут не в характеристиці, а помимо (!) слабих сторін є поема як цілість одною з найніжніших, найпервісніших, найбільш викінчених, які Шекспір сотворив". Хто не бачить у цьому реченні семи смертельних гріхів, той пише ще донині так само як перекладав колись Цезаря.

Переклад „Сну" буде на сцені у половині незрозумілий уже для самих акторів. Читача може він знеохтити до Шекспіра не менше, як гімназія розчарувала нас до поезії та світогляду клясиків. Для шкільного вжитку краще вже вдоволитись ясним, поетичним, справді літературним перекладом прозою. Так роблять віддавна французи, залишаючи театр великим поетам, які добувають із Шекспіра те все, що треба, щоби можна пізнати, що це — Шекспір.

Важко збагнути, яка мета такого перекладу. Він є живим прикладом, що у нас навіть ті, що все життя вчать рідної мови по школах, лишились щонайменше на чверть століття позаду розвитку нашої літературної мови. Якби наші „фільольоги" вивчили основно літературну російську та польську мову і не плутали їх невпинно з рідною, то може не писали би так страшно, як цей український Шекспір *).

*) Ще одна дрібниця: його імя вимовляють англійці „Уілім", а не „Уілєм", як пише перекладчик.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Як мене преса підвела.

З нагоди дня преси.

(Факт.)

Сьогодні — наш день. Хоч один день на рік, — а таки наш. Цілком наш, з гамузом, з уздром: Сьогодні можна про себе... Про свої справи, про „пресові", бо, — хоч ви там собі кажіть, а ми таки — преса...

Так, значить, про себе...

Сьогодні, як на духу, роскажу вам, як мене підвела преса, друковане тоб-то слово, як воно, оте слово, поклало мене на обидві лопатки, як я витріщив очі, довго кліпав віями, а потім плюнув і вилаявся...

Так от, слухайте. Майте на увазі, що це тільки сьогодні і більше ніколи нікому я цього не росповідатиму. Ні за що в світі.

Те, що ото колись мені трапилося в потязі, коли я в купе розбалакався про літературу з якимось незнайомим мені інженером, і той інженер, перебираючи українських літераторів, мене особисто — (не знаючи, що то я перед ним) так крив, так крив, — що я й совався, й вертівся, й вікно одчиняв... (та ще й підтакував, бо зважав за незручне сам себе захищати), — так це все проти того, як мене підвела моя книжка оце недавнечко, — дрібничка...

Є в мене одна сільська усмішка, що зветься „Охорона здоровля народнього" Ввійшла вона в збірку моїх „сільських усмішок". Висміюю я там сільських „наркомздравів", бабів шептух, а, висміюючи, даю зразки їхніх „ліків", молитов їхніх ріжних, од глазу, од сказу й од усього такого іншого...

Написав я ту усмішку колись і подумав:

— О! Добю я такі забобони! Пропаль тепер баби Палажки, бо висміяв я їх круто...

І щож би ви гадали...

Недавно оце одержав я листа від одного бібліотекаря з одного невеличкого українського міста.

І пише він мені отаку пригоду.

Приходить до його, в книгозбірню, старезна бабуся й каже:

— Дайте мені книжечку Остапа Вишні, оту, що там про бабів шептух написано.

— Здивувався я, — пише мені бібліотекар, — що така старенька бабуся й цікавиться новою літературою...

— На віщо вам книжечка, бабусю?

— Перечитати хочу.

— Звідки ви знаєте, що є такий письменник і що в його є така книжка?

— Знаю. Дочка моя працює на цегельні, так вона брала у вас ту книжечку й читала вдома вголос...

— Так що вам так вона сподобалася, що ще раз перечитати хочете?

— Е, ні! Не те, щоб вона мені сподобалася, а там такі хороші молитви понаписувано од хвороб ріжних. Як ото брала дочка книжку, так у мене якраз бешиха була... А там молитва од бешихи такаж хороша! Як помолилася я тоді з тої книжечки, одпустило мене зразу! А тепер так мене на кольки взяло, що ні чхнути мені, ні дихнути. Так там, кажуть, і від кольки є молитва, дайте пожалуйста!

. . . .

— Ну?!

Як вам це подобається! Вона, називається, бабу Палажку! Висміяв!?

Я люблю пресу!
Але на неї раз я плюнув і вилаявся!
Ну, хібаж таки можна отак підводити?!
„Вісти". **Остап Вишня.**

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** У вчорашньому числі „Діла" сконфісковано ціле закінчення фейлетону Ів. Німчука „Культ полеглих героїв". Це 45-а чергова конфіската нашого органу в цьому році.

— **Передвиборчі ревізії.** Пишуть нам: Дня 14. травня ц. р. переведено ревізію у п. Степана Сілецького, управителя школи в селі Лютовиськах, п. Самбір, одначе, розуміється, нічого не найдено, хоч уже досить зійшлося в селі богато поліції і тайні агенти. Це наказний війт Н. Казакун задемунціював управителя школи, котрий поза працею на полі кооперативнім до ніяких інших справ не мішається. Треба зазначити, що хтось незасаджений вже двічи вибив наказному війтові вікна, а в часі Великодних Свят стріляно навіть до нього до хати. Цікава річ, чому ревізія нападає на невинних людей та ще на учителя.

— **М. Білий на волі!** Голосна справа Михайла Білого, селянина з Березовиці Великої, повіт Тернопіль, що його осінню м. р. тернопільська лава присяжних засудила була на кару смерти за передачу до перетримання знакомому кількох комуністичних брошурок, знайшла своє закінчення знова перед лавою присяжних у Тернополі. В суботу 14. ц. м. відбулася повторна розправа в наслідок скасування першого присуду Найвищим Судом. Білого обвинувачувано дальше за повищий факт за державну зраду. Тим разом присуд випав інакше. Лава присяжних вісьмома голосами заперечила вину Білого, тому трибунал увільнив його негайно від вини й кари і його безпроволочно випущено на волю. Боронили адвокати д-р Степан Шухевич і д-р Степан Баран. Ширше звідомлення з цеї голосної розправи подамо окремо.

— **Де сором?** Збираючи анонси для українського популярного журналу „Знання" серед німецьких фірм, „Державне Видавництво України" зі столиці Української С. Р. Республики Харкова висилає урядові письма в... російській мові. Перед нами російський лист цьогож видавництва з 15. квітня 1927 р. до німецької фірми *„Reinisches Mineralienkontor Dr. F. Krantz, Bonn a. Rh."* — Чиж дивно, що німці й досі не відріжняють українців від москалів?

— **В справі основування приватних шкіл.** Львівська шкільна кураторія повідомляє, що хто хоче основувати приватну школу, діточий садок, захоронку і т. п., має внести подання за посередництвом дотичної Повітової Шкільної Ради до кураторії найменше на три місяці перед речинцем плянованого отворення і ждати на рішення, яке за той час кураторія видасть. Перед рішенням кураторії згл. з мін-ства віроісповідань і освіти не вільно нікому отвирати приватної школи чи прив. наук. заведення під загрозою законних наслідків.

— **Ucrainica.** В книжці Павла Айзнера *„Volkslieder der Slaven"*, *Leipzig 1926*, присвячено 42 сторінки українській народній пісні. — В 26-ому зшиткові тижневика *„Reclams Universum"* з 24. березня 1927 Л. Бістров оповідає українську народню казку „Нависто". Казка прикрашена рисунками Курта Верта. — *„Kölnische Zeitung"* з 21. березня 1927 (212 ч.) повідомляє про проєктоване відслонення памятника Шевченкові в Києві в 1931 р. — Берлінський науковий місячник *„Der Naturforscher"* в 1 ч. з квітня 1927 містить коротку статтю А. Ластовецького про охорону степів на Україні. — 955 томик видавництва *„Odschen"* приносить *„Ukrainisches Lesebuch mit Glossar"* проф. д-ра Степана Смаль-Стоцького. — Перед кількома тижнями почав появлятись у Харкові популярно-науковий місячник в німецькій мові п. з. *„Neuland"*, призначений для німецьких кольоністів на Вел. Україні. *А. Л.*

— **Про господарські основи Польщі** находимо цікаву статтю в 25-ім томі, 2-ому зшитку *„Weltwirtschaftliches Archiv"* з квітня 1927 р. Це видання інституту світового господарства і морської комунікації в Кілі (*Verlag Gust. Fisher, Jena*). Саме в згаданім числі поміщений реферат д-ра Павла Рота, радника пресового відділу німецького правительства і знавця польської преси, що його він мав 16-го грудня 1926 р. в *„Überseeklub-i"* в Гамбурзі п. з. „Господарські основи Польщі і її заграничні торговельні взаємини". Автор стверджує між ін., що земельну реформу переведено в Польщі в некористь українців і це відбилося фатально в сільському господарстві як такому.

— **Намагані самоубийства.** При вул. Ходоровського 11.а намагалася отруїтись ярошеніком Ева Сполович; при вул. короля Ліщинського жінка робітника Марселя Жанович випила лізолю; при вул. Обіздовій ч. 2. Жигм. Відмовський підрізав собі бритвою горло. Його перевезено до шпиталю.

— **Арештування бандитки.** Модиярка Левко стрінула в ринку у Львові якусь жінку, яка обіцяла їй добру посаду у Зборові. Левківна згодилася поїхати з нею до Зборова ще того самого дня. До них прилучився ще якийсь чоловік незнаного назвища. По дорозі зі зборівської станції обоє кинулися на Левківну, тяжко її побили, забрали всі її річи і гроші та пропали безслідно. Левківна вернула до Львова і тут пізнала цю жінку, що її ограбила. Дала її арештувати. Є то 36-літня вдова Олена Карданц з Богданівки, кілька разів уже карана за ріжні злочини. Назвища спільника арештована не хоче подати.

— **Пожежа від грому.** В Підберізцях (пов. Львів) ударив підчас бурі грім у стодолу господаря Кустухи. Згоріли до тла дві стодоли зі збіжем і хліборобське знаряддя. Шкода виносить 10.000 зол. Пожежа на щастя не поширилася на сусідні забудування.

— **Спростування з Винник.** Дістаємо отсе письмо: Свого часу було поміщено в „Ділі" у новинках, що орхестра винницького товариства „Сокіл" брала участь у польськім святі стрілецьких дружин. Заявляємо отсим, що не є згідне з правдою, немов би музика нашого т-ва брала участь у „задвужанськім маршу". Участи вона не брала ні корпоративно, ні її члени зокрема. На це наше товариство ніколи не пішло би.— Винники, дня 21. квітня 1927. *Виділ „Сокола" у Винниках.*

— **Останній виступ Голинського у львівській опері.** Наш співак Михайло Голинський виступить перед своїм виїздом до Берліна на сцені львівського міського театру останній раз у четвер, 19. травня ц. р. в опері „Кармен". Співатиме партію Дон Хозе. Надіємося, що українська публика явиться того дня чисельно в опері, щоби попращати нашого артиста.

— **Виділ Українського лікарського товариства у Львові** пригадує своїм членам, що в днях 26 до 29. травня відбудеться І. Зїзд славянських лікарів у Варшаві, на якім остаточно буде принятий статут союза славянських лікарів. Товариство одержало від центрального комітету у Варшаві офіціяльне запрошення на Зїзд і висилає своїх делегатів. Хто би з товаришів з провінції бажав взяти участь в зїзді, нехай негайно зголоситься письменно на руки секретаря товариства д-ра Л. Максимонька, Львів, Чарнецького 24/I. Львівські делегати виїзджають у Варшаву вже 24.V. вечером. Вказано булоб, щоб наші лікарі взяли численну участь у тім зїзді. 1—1

— **„Рідна Школа" УПТ. в Золочеві.** Старшина Кружка повідомляє всіх членів в цілій окрузі, що Іван Михайлів з Ясеновець не має уповажнення до збирання складок на „Рідну Школу". Касієром Кружка є д-р Осип Залужний лікар в Золочеві і на його адресу прохається висилати всі датки на „Рідну Школу". Пп. Іван Калинович і Пилип Лисецький не є уповажнені ділати в імени Кружка. — **Старшина Кружка У. П. Т. в Золочеві.**

Оголошення

22. травня ц. р. о 9. год. рано, за дозволом місцевої влади, в м. Станиславові, відбудеться зїзд політичних емігрантів українців, замешкалих на території воєвідства станиславівського, в ціли заснования Відділу У. Ц. К. в Польщі, яко правно-репрезентаційної і гуманітарно-допомогової емігрантської установи. Присутність на зїзді кожного політичного емігранта українця рахується невідкличною. При собі треба мати всі документи, як польські так і українські, на підставі яких тут перебуваєте.

Зголошуватись о годині 8-ій рано у С. Білецького, вул. Казимирівська ч. 17а.

Голова Організаційної Колегії і Уповноважений Українського Центрального Комітету
2169 1-3 *С. Білецький.*

Зі спорту.

Україна-Спарта 4:3 (1:1).

Знов одна перемога — тимразом над противником, який побив Україну торік в осени 4:0, а в цьому році вдруге у відношенні 2:1. Перемога вповні заслужена. Хоч ні одна сторона не мала переваги в грі, яка через те була вирівнана та надзвичайно цікава, то всеж таки напад України, особливо його права сторона, краще працював та стріляв, ніж напад Спарти. Поміч підпомогала напад ревніше, як звичайно, з залоги на висоті завдання станув тільки Дахнівський, бо другого заложника розбили, так, що на деякий час мусів зійти з грища, а відтак, вернувши кульгавим, тільки статистував. Ревера, здається, не в формі, випускає інколи мяч з рук, в другій половині уступає своє місце Трушеві, якого безумовно вдруге не слід ставити в нападі, тільки залишити на воротах, де він з кожними змаганнями щораз певніший.

Про подрібний хід гри не буду писати, а задержусь тільки над складом дружини, який все ще не є достроєний. На кожних змаганнях якась зміна, все ще експерименти, які болюче відбиваються на зіграні дружини. В недільних змаганнях бачили ми таку пробу з лівою частиною нападу, яка була фатально обсаджена. Прощишин на крайника зовсім не надається, це грач взагалі за слабий, був теж найслабший з цілої дружини. Труша місце на воротах, а ніколи в нападі. Інші частини дружини обсаджені на загал добре. Мурський своєю останньою грою зачинає нагадувати нам свої найкращі часи, вертає скорим кроком до форми. Кобзяр стає щораз більше Мурським; він стріляв Спарті два гарні *goal*-і (одного такого самого стріляв Мурський). Терлецький чується ліпше на правому крилі, як на лівому; був добрий; має одно „але", що боїться сам мяча вести, коли має до того найкращу нагоду. Слід підчеркнути, що ці три грачі: Мурський, Кобзяр і Терлецький дуже добре зіграні з собою, що виявилося майже в усіх комбінаціях нападу, які йшли переважно правою стороною. В помочі безперечно найліпший Борсук, який добре тримав лівого крайника та злучника Спарти. Дишьо, якби ходив на тренінґи та вправляв дещо біги (бо в скоках він добрий), відповів би свойому дуже відповідальному завданню вповні. А так можу написати про нього тільки те, що він ліпший в дефензиві, ніж в офензиві. Лівий помічник Оприск зачинає виявляти деяку охоту до гри: маємо надію, що він по двомісячнім „відпочинку" верне до давньої форми. З залоги був дуже добрий Дахнівський, абстрагуючи від кількох слабших моментів; зате Ґрещук, як вище згадано, через розбиття ноги не міг грати. Труш на воротах добрий, „робінзонує" ще слабо. Конашевич, що ввійшов у другій половині до нападу на місце Труша, потребує конче тренінґів; зрештою був незлий.

Тому, що оконечний склад України щойно кристалізується, позволю собі подати під обміркування голови секції копаного мяча і провідника дружини такий кістяк дружини: воротар: Труш (резервовий - Ревера); залога: Дахнівський, Дишьо поміч: Оприск, Конашевич, Борсук; напад: Ґрещук, Любчак, Мурський, Кобзяр, Терлецький, (резервові: Петрів та Бирчак). Резервові заложники: Йойко, Кордуба. Маю враження, що в такому складі перемога України над Спартою булаб рішучо більша і взагалі Україна моглаб тоді вибитися між львівськими дружинами на одно з перших місць.

На кінці слід присвятити кілька слів судді, який вів ті змагання. Суддя цей з польської судейської колеґії, на жаль, невідомого мені прізвища, відважився вести цілі змагання без автових суддів, рішення видавав часто несправедливі, богато дечого недобачував, словом — був дуже слабий.

Публики було мало, а то з причини повного занедбання реклями. Відношення роґів 5:2 для Спарти.

А тепер ще одна пригадка для голови секції копаного мяча України, а саме, щоб не забував, що резервові грачі, особливо на чужому грищі, повинні бути все під рукою, щоби дружина не грала в десятку і тратила через те *goal*-і.

В. Ст.

ОПОВІСТКИ.

В українській прив. ґімназії в Чорткові відчиняється 15. травня безплатний підготовчий курс для новоступаючих до ґімназії. Приміщення ученики можуть знайти в бурсі. *Управа Ґімназії.* 12/6

Українська господарська Академія в Ч. С. Р. Українська Господарська Академія в Чехословаччині (Подєбради), висока школа, що складається з 3-х факультетів: агрономічно-лісового, інжинірного та економічно-кооперативного, з чотирьохрічним курсом навчання, відкрила впис нових студентів на академічний рік 1927—1928. У проханні в справі вписку має бути зазначений факультет, на якому прохач хоче студіювати. До прохання слід додати документи оригінальні або нотаріяльно засвідчені копії про закінчення середньої освіти, а також власноручно писаний життєпис та зобовязання користися правилам Академії і вчитися власним коштом. Прохання в справі приняття подавати до 15. вересня ц. р. на адресу: *Československo, Poděbrady, Ukrajinská Hospodářská Akademia.* Навчання в Академії безплатне. Прожиточний мінімум у Подєбрадах 400—450 ческих корон. Канцелярія Академії висилає бажаючим проспекти і програми. — *Ректорат.*

Загальні Збори Союзу Українських Накладень і Книгарень у Львові відбудуться в неділю дня 5. червня 1927 р. о 10-ій год. передполуднем в салі засідань Товариства „Просвіта" у Львові, Ринок 10. II. пов. з таким порядком нарад: 1. Отворення Зборів, 2. Відчитання протоколу з перших Загальних Зборів, 3. Звіт Управи і Контрольної Комісії та уділення Управі абсолюторії, 4. Усталення річної вкладки на рік 1927/28, 5. Вибір одного члена Управи і двох заступників, 6. Вибір трьох членів Контрольної Комісії, 7. Внески членів. Колиб на означену пору не зібралося вимагане статутом число членів, тоді того самого дня в тому самому льокалі відбудуться другі Загальні Збори о 11 год. передполуднем, які будуть правосильними при всякій кількости членів. — *Управа С. У. Н. і К.* 2170

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Конкурс
Управа монастиря С. С. Василіянок в Яворові
оголошує отсим конкурс на дві учительські посади 1) професора фізики і природи, 2) рисунків і ручних робіт з кваліфікаціями до навчання в учительських семінарах. Платня після умови. 2147 3-3